

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/141/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620202476
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5620202476.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v spore žalobcu X. U., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom L. XXX, okres D. P., zastúpeného spoločnosťou JANČI & Partners s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Belopotockého 720/2, Liptovský Mikuláš proti žalovanému Ing. X. U., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom P. XXXX/X, W. - O. Q., zastúpeného spoločnosťou GALEA Iuris, s.r.o., so sídlom Jančova 15, Bratislava, IČO: 46 727 108, o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 21C/36/2020-239 zo dňa 19. júla 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam označeným bližšie v petite žaloby zamietol. Žalovanému priznal vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v žalobe sa žalobca domáhal určenia, že je vlastníkom nehnuteľností uvedených v odseku 1. odôvodnenia rozsudku. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že zmluvou o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z roku 2006, ktorú žalobca uzatvoril so spoločnosťou KONTO KREDIT, s.r.o. v skutočnosti neuzatvoril, niekto sfaľšoval jeho podpis, preto je táto zmluva neplatná. V replike zmenil svoje skutkové tvrdenia, žalobný petit začal odôvodňovať novými tvrdeniami tým, že až kúpna zmluva uzatvorená medzi žalobcom a jeho manželkou ako predávajúcimi a X. X. ako kupujúcim dňa 19.03.2009 je neplatným právnym úkonom, nakoľko žalobca ju neuzatvoril, resp. jeho podpis na nej bol sfaľšovaný, čím boli neplatné aj následné prevody nehnuteľností vedúce až k zápisu žalovaného do katastra nehnuteľností ako výlučného vlastníka nehnuteľností. Súd preto na pojednávaní konanom 19.07.2021 pripustil zmenu žaloby vyplývajúcu z repliky žalobcu, spočívajúcu v novom skutkovom odôvodnení pôvodného žalobného petitu. Zo žalovaným navrhnutého dôkazu (výpisu z listu vlastníctva č. XX z 25.03.2009), vyplynulo, že k uvedenému dňu 25.03.2009 boli žalobca spolu s manželkou zapísaní ako bezpodieloví spoluvlastníci predmetných nehnuteľností v podiele 1/1, na podklade čoho uzavrel, že pokiaľ by kúpna zmluva uzatvorená 19.03.2009 bola určená ako neplatná, nebolo by možné žalobe vyhovieť bez uvedenia tvrdení a dôkazov, o tom ako sa nehnuteľnosti dostali z pôvodného bezpodielového spoluvlastníctva manželov do výlučného vlastníctva žalobcu. Žalobca na pojednávaní 19.07.2021 nenavrhol zmenu petitu žaloby, ani zmenu rozhodujúcich skutkových tvrdení, odôvodňujúcich určenie, že je výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností. Totiž ak by bola vyslovená neplatnosť kúpnej zmluvy z 19.03.2009, nemohlo byť ešte vyhovené žalobe o určenie, že žalobca je výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, žalobu preto ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP s prihliadnutím na úspech žalovaného v spore.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručil odvolanie žalobca. Vytýkal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skautovým zisteniam, nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vyjadril presvedčenie, že posudzovať právny úkon urobený jedným z manželov, kde absentuje priamy účastník toho daného úkonu, t. j. podpis zmluvy a prevod by vykonal na strane predávajúceho iba jeden z manželov ako jediný a výlučný vlastník, je možné považovať za úkon relatívne neplatný, kde dôjde k premlčaniu do troch rokov. Avšak nie je možné spájať právny úkon v tomto danom prípade, kde prevod vychádza formálne z bezpodielového vlastníctva manželov, pričom jeden z ich podpisov nie je domnelo pravý. Nemôže sa považovať takýto úkon za relatívne neplatný, nakoľko kúpnu zmluvou nedochádza k prevodu vlastníckeho práva, a teda právne účinky nemôžu nastať z absolútne neplatného právneho úkonu. Ak žalobca tvrdí, že na kúpnej zmluve nie je podpis, ktorý on sám vykonal, navrhnutý dôkaz, v danom prípade znalecké dokazovanie vykonať. Za nesprávny označuje záver súdu, že úkon žalobcu nemôže spôsobiť nadobudnutie vlastníckeho práva aj pre manželku, resp. do jeho vlastníctva, je nesprávny. Na majetok žalobcovej manželky bol vyhlásený konkurz, ich bezpodielového spoluvlastníctvo zaniklo zo zákona aj zapísaný stav na liste vlastníctva (v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov pred podpisom kúpnej zmluvy je len stav evidenčný, pričom skutočnosť, či predmetné nehnuteľnosti boli v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov alebo vo výlučnom vlastníctve žalobcu môže určiť jednak súd alebo spoločné tvrdenie žalobcu a jeho manželky). V prípade zrušenia BSM sa skúma čo patrí a čo nepatrí do spoločného majetku oboch manželov. Bol navrhnutý výsluch svedka, manželky žalobcu, ktorá okrem iného by určila, za akých podmienok nadobudli sporné nehnuteľnosti, a teda či nemohlo dôjsť k nadobudnutiu sporných nehnuteľností z finančných zdrojov iba manžela. Vzhľadom na nevykonanie dôkazov a nesprávne právne posúdenie veci v odvolacom návrhu žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konania a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že sa žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 21C/36/2020 nedomáhal určenia neplatnosti právneho úkonu ako tvrdí v odvolaní, ale určenie, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností v katastrálnom území L.. Pokiaľ by sa aj domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 19.03.2009 (V 743/2009), žalobe nie je možné vyhovieť, musí byť zamietnutá s poukazom na ust. § 78 ods. 2 ako i § 137 písm. c) CSP. V tom prípade žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy totiž nie je splnená požiadavka správneho okruhu subjektov konania, zároveň na takomto určení žalobca nemá naliehavý právny záujem a pokiaľ by kúpnu zmluvu skutočne nepodpísal žalobca, ale iba jeho manželka s poukazom na ust. § 40a, § 145 ods. 1 OZ, išlo by o relatívnu neplatnosť právneho úkonu, ktorý sa žalobca v trojročnej lehote nedovolal. Žalobca sa však nedomáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, ale určenia, že je výlučným vlastníkom ním označených nehnuteľností. O zmene dôvodov žaloby tvrdil, že ako vlastník v režime bezpodielového spoluvlastníctva manželov kúpnu zmluvu 19.03.2009 uzatvorenú medzi žalobcom a jeho manželkou na strane predávajúcich a X. X. na strane kupujúceho, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Liptovský Mikuláš dňa 25.03.2009 pod číslom V 743/2009 nepodpísal, podpis na kúpnej zmluve na mieste žalobcu ako predávajúceho nie je jeho, tento neurobil a ani ho neuznal za vlastný. Pravdivosť tvrdení žalobcu nebolo potrebné bližšie dokazovať, nakoľko ak by aj boli pravdivé, nedokazovali jeho výlučné vlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktorá bola predmetom kúpnej zmluvy. V zmysle vyššie uvedených skutočností išlo by len o relatívne neplatný právny úkon, ktorej neplatnosti sa žalobca v zákonnej lehote nedovolal. Pravosť podpisu žalobcu na kúpnej zmluve bola dokázaná jeho úradným overením. Žalobca v konaní o určenie vlastníctva ničím nedokázal ani netvrdil kedy a akým právne významným spôsobom sa mohol stať výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností a ani absolútna neplatnosť z predmetnej kúpnej zmluvy ešte nedokazuje jeho výlučné vlastníctvo, nakoľko toto sa nenadobúda neplatnosťou kúpnej zmluvy, ale inými zákonne uvedenými úkonmi alebo skutočnosťami. Následne zánik BSM nie je dôkazom o výlučnom vlastníctve žalobcu. Navrhoval rozsudok prvoinštančného súdu ako správny potvrdiť.

4. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), súd viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b/ v súvislosti s ust. § 391 ods. 1 CSP).

5. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd zistil, že na Okresnom súde Liptovský Mikuláš prebieha konanie o vypratanie nehnuteľnosti určenia vlastníctva, ku ktorým sa žalobca podanou žalobou domáha. Žalobu vypratanie predmetných nehnuteľností doručil okresnému súde žalovaný a táto smeruje voči

žalobcovi, vo vzťahu ktorému sa žalovaný ako žalobca v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 10C/29/2020.

6. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

7. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8. Podľa § 159 CSP, začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

9. Prekážka začatého konania, tzv. prekážka litispendencie je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania, ktorý má za následok zastavenie konania. Ak teda už na súde (v ktoromkoľvek) prebieha konanie tých istých strán, týkajúce sa tej istej právanej veci (totožnosť predmetu konania a skutkových okolností, z ktorých sa nárok vyvodzuje), súd konanie, ktoré začalo na základe neskôr podanej žaloby, zastaví. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja. O tie isté strany ide aj vtedy, ak v konaní vystupujú nositelia práv z rovnakého právneho vzťahu v opačnom procesnom postavení a tiež vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právny nástupcovia strán.

10. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (t. j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode), podmienky totožnosti, strana totožnosti predmetu konania musí byť splnená súčasne (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. februára 2011, sp. zn. 5Cdo 280/2010).

11. Odvolací súd došiel k záveru, že v oboch konaniach tak v žalobe o určenie vlastníctva ako i v žalobe o vypratanie nehnuteľnosti je skutkový základ sporu odvodzovaný z tvrdenej existencie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Predmetom sporu prejednáwanej veci je určovacia žaloba podľa § 137 písm. c) CSP v konaní o vypratanie nehnuteľností a v zmysle

§ 137 písm. a) CSP žaloba o plnenie tak zásadne tvorí prekážku litispendencie pre určovaciu žalobu právoplatným rozhodnutím súdu povinnosti plniť je riešená aj prejudiciálna otázka existencie, resp. neexistencie práva či právneho vzťahu, z ktorého povinnosť vzišla, a to bez ohľadu na skutočnosť, že toto posúdenie nebude obsiahnuté vo výroku rozhodnutia žaloba tak v zásade konzumuje určovací.

12. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu ako predčasný zrušil a vec vrátil na ďalšie konania a nové rozhodnutie s tým, že v ďalšom konaní prvoinštančný súd v prvom rade si vyrieši otázku, či sú splnené procesné podmienky, za ktorých môže o žalobe žalobcu ďalej konať, to vzhľadom práve na prebiehajúci spor o vypratanie nehnuteľnosti vedený na tamojšom prvoinštančnom súde.

13. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP) Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)